

4 - Què es deia i què es llegia

Als anys cinquanta l'esport català tindrà més presència internacional amb la participació dels clubs a les competicions europees i dels esportistes a les seleccions. El 1955, Barcelona albergà els segons Jocs del Mediterrani i esports com el basquetbol o l'hoquei ja sumaven força seguidors. El futbol, però, continuava aixecant passions! Des de setembre de 1946, l'aficionat tenia el nou al·lició de les travesses i el 1955 (dos anys abans de la inauguració del Camp Nou), els culés podien gaudir d'una nova revista: *Barça*, impresa als tallers de *La Vanguardia*.

El 1952 el diari *Solidaridad Nacional* començà a publicar el suplement *Olimpia*. El mateix any un nou setmanari arrencà amb força: *Dicen...*, que es publicava els dissabtes per avançar la informació dels partits i es complementava amb *Lean...*, que informava els dilluns dels resultats. A partir de febrer de 1965, *Dicen...* es convertiria en diari.

L'editorial Hispano Europea, amb la col·laboració de *El Mundo Deportivo*, edità els anys 1955 i 1956 l'anuari esportiu *Herakles*.

5 - "El Don" de l'oportunitat...

El 1978 Josep Lluís Nuñez havia estat escollit president del Barça, en un moment de gran crispació i competència entre la premsa esportiva de Barcelona. L'any següent sortia al mercat *Sport*, que aconseguí en poc temps ser líder de vendes. Actualment encara es publica.

El *Punt Avui* de Girona inicià el 1986 el suplement esportiu *Tot l'esport. L'esportiu de Catalunya*, en canvi, no va tenir tanta sort i només s'edità durant els dos anys posteriors.

També les revistes especialitzades en esports concrets començarien a tenir el seu públic fidel: *Don Balón*, centrada en el futbol, es convertí en un títol d'èxit que comptava amb una xarxa de corresponsals a més de 50 països. La seva vida impresa va durar més de 30 anys i a partir de 2015 es continuà publicant en línia. Va editar també altres capçaleres temàtiques, entre les quals destaca *Don Basket*.

Una altra modalitat de revista va ser *Difusión Sport*. Pensada per als practicants d'alguna disciplina, i per tant potencials compradors, es dedicava bàsicament a la publicitat de material esportiu.

6 - L'esport és un sidral

El 1922 veia la llum *Xut!*, una revista ben diferent que pretenia informar sobre els esdeveniments esportius des d'una òptica humorística. Al seu gran èxit van contribuir les col·laboracions, tant en text com en caricatures, de Valentí Castanys. Altres títols van sorgir els següents anys amb la mateixa pretensió: *Orsai*, *La Barrila Deportiva* o *El Sidral deportiu*, entre d'altres. *Xut!*, però, va ser el títol de més llarga durada i es publicà fins al 1936.

Amb els mateixos objectius que *Xut!*, el gener de 1945 apareixia *El Once*. Valentí Castanys va ser també un dels seus directors i col·laboradors. La publicació arribaria als 1.151 números i acabaria el 29 de gener de 1968.

Entre els setanta i els vuitanta altres revistes van voler fer sàtira de l'esport: *Lunes Deportivo*, que publicà només tres números, o *La Bimba*, que només n'edità sis i comptà amb Tísner com a principal col·laborador. Amb una vida més llarga, destacà especialment *Barrabàs*, amb dibuixants com Ramon Tosas (Ivà), Jordi Giner (Gin) o Manuel Ferrer (Manel), col·laboradors també de *El Jueves* o *El Papus*.

7 - "À la ville de..."

El 1986, al cinquè intent, Barcelona era per fi escollida com a seu dels Jocs Olímpics de 1992. A banda de les capçaleres ja existents en van sorgir d'altres al voltant del gran esdeveniment per a informar dels preparatius i les competicions. Revistes com *Barcelona olimpica* o suplementes esportius com *DT'92* del *Diari de Terrassa*, i *Els Jocs de Barcelona*, del *Diari de Barcelona*.

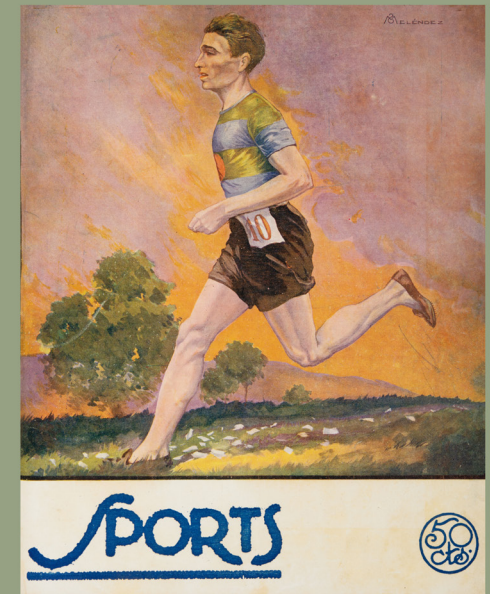
Els voluntaris també van tenir la seva pròpia revista, *Voluntaris'92*, editada pel COOB'92.

Durant els dies de la celebració, el COOB'92 publicà entre el 20 de juliol i l'11 d'agost el diari oficial *Barcelona'92*.

AMB ESPERIT OLÍMPIC!

Revistes esportives a Catalunya: dels inicis a la Barcelona del 92

Del 27 de febrer al 2 d'abril de 2024

Biblioteca de Catalunya

Generalitat de Catalunya

Horari de visita

De dilluns a divendres, de 9 a 20 h.
Dissabtes, de 10 a 14 h.

www.bnc.cat

Biblioteca de Catalunya

Carrer de l'Hospital 56 - 08001 - Barcelona
Tel. 93 270 23 00 - A/e: bustia@bnc.cat

AMB ESPERIT OLÍMPIC! REVISTES ESPORTIVES A CATALUNYA: DELS INICIS A LA BARCELONA DEL 92

Entre juliol i agost d'enguany se celebraran a París els trenta-tres Jocs Olímpics de l'era moderna. Fa cent anys, el 1924, la mateixa ciutat fou l'amfitriona de la vuitena edició. Aquell any Barcelona també presentà la seva primera candidatura, però no aconseguí ser escollida. No ho seria fins al cinquè intent, en els Jocs de 1992 que tots recordem. Curiosament, també aquesta vegada s'havia enfrontat a la candidatura parisenca.

L'afició i la pràctica de l'esport a Catalunya havia anat evolucionant des de finals del segle XIX, primer entre les classes benestants, per anar a poc a poc estenent-se a les més populars. En el seu desenvolupament i consolidació hi van influir en un primer moment la fundació de clubs representatius de diverses disciplines com l'equitació, el ciclisme, l'automobilisme, l'atletisme, el futbol o l'excursionisme. Aquestes noves entitats, que s'anaren creant al voltant d'un esport concret, començaren a editar també els seus propis butlletins per a poder informar els socis i aficionats.

Però el revulsiu necessari per a fer créixer l'interès, estendre la pràctica i fomentar la passió per l'esport, va ser el naixement de la premsa i les revistes d'informació exclusivament esportiva. També la majoria dels diaris d'informació general hi van incloure una secció que en molts casos es convertiria en suplement amb entitat pròpia.

Amb la finalitat de defensar i regular aquest nou tipus de periodisme, el 1911 es fundava a Barcelona el Sindicat de Periodistes Esportius, que ajudà a difondre l'esperit olímpic i recolzà la candidatura de 1924.

A principis de la dècada dels anys vint, va aparèixer també un altre tipus de premsa, amb la mateixa finalitat però amb un to ben diferent: la premsa humorística-esportiva.

Els anys previs als Jocs Olímpics i durant el 1992, diverses publicacions van voler cobrir els esdeveniments. Des de seccions a diaris o suplementos especials a revistes dedicades a l'olimpisme. Fins i tot s'edità un diari exclusivament durant els dies de la celebració.

Força han estat els títols apareguts al llarg del temps amb més o menys fortuna, essent un reflex de la societat en cada moment. Entre tots, destaca especialment *El Mundo Deportivo*. Començà a publicar-se el 1906 i actualment es continua editant, el que la converteix en la publicació periòdica esportiva de més llarga durada de Catalunya i la segona més antiga del món.

La Biblioteca de Catalunya conserva moltes d'aquestes capçaleres, d'algunes només uns números, d'altres la col·lecció completa. Hem seleccionat per a aquesta exposició una petita mostra. La competició ha estat dura i només unes poques han pogut classificar-se per a la final. Però totes i cadascuna d'elles ha contribuït amb el seu esforç i entusiasme a la difusió i la consolidació de l'esport en el nostre país.

Pepa Bagaria
Vanessa Torres

Hemeroteca

1 - Preparats, llestos... ja!

La pràctica de l'esport a Catalunya va anar molt lligada, en els seus inicis, a la fundació de clubs esportius que al mateix temps començaren a editar els seus butlletins. La *Revista de Sport*, òrgan del Club Velocipedista de Reus, es troba entre els títols més antics.

Los Deportes, nascuda per a informar sobre gimnàstica, amplià amb el canvi de segle la informació a tota classe d'esports. Va ser dirigida per Narcís Masferrer, un dels fundadors del Sindicat de Periodistes Esportius i director també de *El Mundo Deportivo*. Aquesta publicació impulsà el 1906 la "Setmana esportiva", primera intenció d'uns jocs esportius a casa nostra. El 1913, juntament amb *Stadium* i *La Veu de Catalunya*, van plantejar la creació d'un Comitè Olímpic Català.

El creixent interès pels Jocs Olímpics, les disciplines esportives i les notícies que generaven es va veure reflectit en l'augment de publicacions: *Sports*, *Stadium*, que agafà el relleu de *Los Deportes*, *Mar i terra* o *Catalunya sportiva*, creadora de la Copa Catalunya Sportiva per a promocionar el futbol entre els infants.

2- Els esportius anys vint

Als anys vint l'esport es popularitzà. No només com a pràctica, sinó també com a espectacle. El 1924 es creà a Barcelona el Comitè Olímpic Espanyol i la ciutat presentà la seva primera candidatura olímpica. Les publicacions esportives, tant en català com en castellà, van augmentar en títols i seguidors: *La Raça*, *L'Esport català*, *Grafic-sport*, o *L'Sport*, en són un exemple.

L'aparició de *La Jornada Deportiva* suposà tot un esdeveniment periodístic. Primer com a setmanari i després com a diari, pretenia

emular les capçaleres europees, crear tot un llenguatge esportiu i informar dels resultats de les competicions de la manera més àgil possible.

Sports comptà amb redactors de prestigi com *Spectator* per al futbol i Lluís Meléndez per a l'atletisme. Tenia col·laboracions i corresponals a Madrid i a l'estranger. Destacaven especialment les cobertes a color il·lustrades per Segrellés, Cervelló o Giner i les fotografies de Gaspar.

3 - El blau guanya al grana

El 1929 s'inaugurava l'Estadi Olímpic de Montjuïc. Barcelona tornava a ser candidata als Jocs de 1936, que finalment se celebraren a Berlín. Com a alternativa, es decidí celebrar l'Olimpíada Popular que es va haver de suspendre per l'esclat de la Guerra Civil.

Just els anys previs al conflicte, la Federació Catalana de Gimnàstica publicava *Gimnàstica* i també apareixia *Catalunya atlètica*, dirigida pel guardonat en marxa atlètica Guerau Garcia i Obiols. Un dels col·laboradors de la revista seria Rossend Calvet, cofundador de la cursa Jean Bouin i guanyador de la primera edició.

La creació del Club Femení i d'Esports va fer una gran tasca en la promoció de la pràctica esportiva entre les dones. El club publicà el butlletí *Portantveu del Club Femení i d'Esports* i el seu lema era "Feminitat, Esport, Cultura".

A la dècada dels quaranta la premsa esportiva començà a recuperar-se dels estralls de la guerra. El 1944 apareix *Barcelona Deportiva* i un any després s'inicien dos nous títols: *El Deporte gráfico*, que publicà pocs números, i *Vida Deportiva*, que va viure vint anys i es considerà durant un temps una de les millors publicacions esportives editades a Barcelona.

